

Meditatie over: HEBREEEN 4,11 - 5,10

Gemeente van Jezus, onze Heer,

Als ik voor mezelf spreek, dan heb ik zo langzamerhand in het leven geleerd, dat er een ding is, dat velen samenbindt en dat is de smart. De smart die ons hart vervuld, wanneer onze levensweg wordt gedwarsboomd door zorgen en tegenslag en vooral door verdriet. Ik ben persoonlijk de laatste drie jaar zeer veel geconfronteerd met verdriet. En daarnaast ook nog het vele verdriet in de gemeente.

Wanneer jonge mensen overlijden dan merk je in het dorp en in de kerk, dat de een z'n smart zich verbindt met de smart van de ander. Als er weer een jong iemand is overleden, dan brengt dat bij anderen weer de smart naar boven, van een andere jonge geliefde die er niet meer is.

En de worsteling met de menselijke smart dwingen je ook om diep te gaan nadenken over je godsbeeld en je geloof. En gelukkig tref je dan soms mensen op je weg, die een gedachte naar voren brengen, die helpt, die je weer een stapje verder brengt.

Lang hebben we het moeten doen met de regel: De mens wikt en God beschikt. Het is het godsbeeld van God als een soort willekeurige alleenheerser, en je moest maar genoegen nemen met alles wat God op je weg brengt. Dat geloof heb ik overboord gegooid, want ik kan er niet mee leven. Ik kan niet geloven, dat God mensen jong laat sterven. Ik kan niet geloven dat al die smart een vooropgezet plan is van God.

Maar wat blijft er dan van je geloof over. Nou, ik ben er nu ook achter, dat er nog heel veel over God te zeggen valt, dan alleen maar dat Hij alles zou beschikken.

Ik ben soms als een kind zo blij, dat ik in de Schriften aanwijzingen vindt, die mijn nieuwe geloof bevestigen. Dat God de bron van alle goed is, en dat het kwaad en het gevaar uit een andere bron komt. Aanwijzingen in de Schriften, die mij leren dat God niet van bovenaf de wereld regeert, maar dat Hij regeert door zijn liefde en goedertierenheid.

En wat te denken van Hebreëen 4, 15, waar we zojuist lazen: 'Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan meevoelen met onze zwakheden.' Wat een opluchting om zo'n tekst in de bijbel aan te treffen. Een bevestiging dat God niet die robot is, die mij als kind is voorgehouden vanaf de kansel, maar dat God, door Jezus Christus, ten diepste alles voelt wat wij ook voelen.

Als ik dat geloof, dan heb ik ook weer woorden van troost in situaties van smart. Ik ben bekeerd van een soort passief geloof en ik heb een geloof gevonden dat recht doet aan de schriften en aan de realiteit van het menselijk leven.

En daarbij moeten we niet vergeten dat er van Oude naar Nieuwe Testament voorgoed een wending is gekomen in het spreken over God. Juist in het O.T. tref je nog vaak het godsbeeld van de alleenheerser. Maar juist in het N.T. ontmoeten wij God, horen wij dat God zich verlaagt tot het nivo van de mensen, horen we dat God van zijn troon is gekomen, om in zijn schepping aanwezig te zijn.

Die troon van God is in het O.T. nog dikwijls een troon van macht en geweld, maar in het N.T. is het de troon der genade.

‘Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan meevoelen met onze zwakheden, maar een, die in alle dingen op gelijke wijze als wij verzocht is geweest, doch zonder te zondigen. Laten wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden om hulp te verkrijgen te gelegener tijd.’

In alles is Jezus onze gelijke geweest, in alles is God ons tegemoet gekomen, behalve in de zonde. En de zonde betekent in de bijbel meestal de zonde van het ongeloof. De zonde van het ontkennen van God. Daarin is Jezus ons voorgegaan, in het vasthouden aan God, als de bron van alle goed.

En hier wordt gesproken over vrijmoedigheid. En dat wil ik ook wel in mijn geloof. Niet meer dat benauwde dingen van de smalle weg, waar slechts een enkeling langs mag, nee de vrijmoedigheid van het staan en gaan op de brede weg van het godsvertrouwen, een weg ons brengt bij de troon der genade. Want daarvan leven wij, van Gods genade.

En hier is sprake van een warm geloof, van een warm godsbeeld, want wij gaan naar die troon, om hulp te verkrijgen te gelegener tijd. Hier ontmoeten wij een God die helpt, en dat is een godsbeeld waar ik wat mee kan. Zelfs al worden gebeden ogenschijnlijk niet verhoord, dan nog kan en wil ik geloven in een God die helpt. Want zo zien we het in de hogepriester Jezus, die zijn helpende handen in de wereld brengt.

En Jezus is een hogepriester uit God, niet uit zichzelf. Hij heeft zichzelf niet geroepen, maar Hij werd geroepen tot zijn taak. God zegt: ‘Mijn Zoon zijt Gij, ik heb u heden verwekt.’

En hoe warm en pastoraal zijn de woorden waarmee dit hoofdstuk dan besloten wordt: ‘Tijdens Jezus’ dagen in het vlees heeft Hij gebeden en smekingen onder sterk geroep en tranen geofferd aan Hem, die Hem uit de dood kon redden, en Hij is verhoord uit zijn angst.’

Hoort u wat er staat: Jezus smeekt in tranen tot God en God redt Hem van zijn angst. Zijn dood was onvermijdelijk, net zo goed als onze dood onvermijdelijk is. Maar God heeft door zijn liefde de angst voor de dood weggenomen. Als alle kerken nu eens dit pastorale evangelie zouden verkondigen, dan zou de hartelijkheid niet van de lucht zijn.

En wie zijn wij dan om Jezus op te hemelen als onze Messias en te vergeten en over te slaan dat Hij mens geweest is.

En verderlezend: ‘Zo heeft Jezus, hoewel hij de Zoon was, gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij geleden heeft.’

En dat herken ik ook: Dat het lijden dat je overkomt je verschrikkelijk aan het denken zet en aan het werk zet. Het lijden en de smart en de vragen dwingen je gewoon om na te denken over God, en om langs de weg van gehoorzaamheid weer een begaanbare weg te zoeken.

Jezus is de Man van Smarten, en gedeelde smart is halve smart. Of nog beter gedeelde

smart betekent eeuwig heil, zo zegt Hebreëen. Eeuwig heil, heelheid, een uitweg uit gebrokenheid.

Wij hebben geen hogepriester die niet kan meevoelen.

En daarom is het voor mensen vol te houden, zelfs in de meest benarde situatie's, om door te gaan, om te blijven zoeken naar toekomst, in een diep godsvertrouwen. Daarom is er toekomst voor de gemeente van Jezus, als zij zichzelf wil lostrekken uit de zandbak van het zeker weten, en wanneer zij de wereld met open vizier, met hartelijkheid en met warme liefde tegemoet treedt.

Want er is zoveel smart, en daarom is er zoveel behoefte aan liefde.

We zijn helemaal nog niet uit, want er blijven nog veel te veel raadsels onopgelost. Het blijft een raadsel, dat jonge mensen sterven, het blijft een raadsel dat er zoveel smart is. Het blijft een raadsel dat mensen elkaar het leven kapot maken, terwijl ze beter hun energie op een positieve manier kunnen gebruiken. Het blijft een raadsel als relaties kapotgaan.

Maar we vatten moed uit het evangelie zelf, want een andere bron hebben we niet. We putten moed uit de kennis, dat wij een hogepriester hebben, die met ons meevoelt.

Zo kan ik weer verder. Zo heb ik weer wat grip op het leven. Zo kan ik weer een beetje helpen en troosten. Zo kan ik weer leven op die brede weg naar de troon van Gods genade. Want daar is de bron van onze hulp.

Gedeelde smart is halve smart bij de mensen.

Maar in Jezus' naam zeg ik: Gedeelde smart is heil van God voor de mensen.

Dat is de blijde boodschap voor uw en mijn leven. Lof aan Christus. AMEN

Meditatie over: HEBREËN 4,14 - 5,10

Gemeente van Jezus, onze Heer,

Wij mensen leven in diverse relatie met elkaar. Of het nu een huwelijk is, of een vriendschap, of een familieband of een andere relatie. Er zijn altijd wel mensen waar je op één of andere wijze een relatie mee hebt.

En velen van ons hebben waarschijnlijk dikwijls de situatie meegemaakt, dat je je in zo'n relatie gaat afvragen: Wat bindt ons nu eigenlijk aan elkaar? Als er crisis is in een relatie, dan zal die vraag zeker bovenkomen. Maar ook in de gewone omgang kun je je soms afvragen: 'Wat bindt ons nu eigenlijk aan elkaar?'

En dan ontdek je, dat de binding in een relatie kan zijn: Gemeenschappelijke interesses, of een binding van diepe liefde. Soms komen ouders tot de ontdekking, dat er niets is wat hen bindt, behalve de kinderen. Of in een vriendschap moet je soms vaststellen, dat er geen evenwicht was, maar dat je alleen maar hebt gegeven, een negatieve binding zou je kunnen zeggen. In de gemeente van Jezus zeggen we dat het geloof ons bindt. Maar we draaien ons ook dikwijls een rad voor ogen, want het is dikwijls het geloof dat ons uit elkaar jaagt. Maar een hele positieve binding in de gemeente is de liefde tot God.

Als ik voor mezelf spreek, dan heb ik zo langzamerhand ondervonden dat er een ding is, dat velen samenbindt en dat is de smart. De smart die ons hart vervuld, wanneer onze levensweg wordt gedwarsboomd door zorgen en tegenslag en vooral door verdriet. Ik ben persoonlijk de laatste drie jaar zeer veel geconfronteerd met verdriet. En daarnaast ook nog het vele verdriet in de gemeente.

In het dorp Stiens, waar ik nu woon en werk, zijn de laatste maanden verschillende jonge mensen overleden. En dan merk je in het dorp en in de kerk, dat de een z'n smart zich verbindt met de smart van de ander. Als er weer een jong iemand is overleden, dan brengt dat bij anderen weer de smart naar boven, van een andere jonge geliefde die er niet meer is.

Ik moet er voor uitkijken, dat mijn preken niet te somber worden, maar ik kan ook niet boven mezelf uitschreeuwen en ik wil ook niet voorbijgaan aan de smart, die op mijn weg komt. Want alles wat op je weg komt, daar moet je iets mee. Of het nu vreugde of verdriet is, het moet een plekje krijgen en er moet aan gewerkt worden. Ik zie geen andere mogelijkheid.

En de worsteling met de menselijke smart dwingen je ook om diep te gaan nadenken over je godsbeeld en je geloof. En gelukkig tref ik dan soms mensen op mijn weg, die een gedachte naar voren brengen, die helpt, die je weer een stapje verder brengt.

Ik ben zo langzamerhand voorgoed bekeert van het geloof, dat God alles beschikt. De mens wikt en God beschikt. Het is het godsbeeld van God als een soort willekeurige alleenheerser, en je moest maar genoeg nemen met alles wat God op je weg brengt. Dat geloof heb ik overboord gegooid, want ik kan er niet mee leven. Ik kan niet geloven, dat God mensen jong laat sterven. Ik kan niet geloven dat al die smart een vooropgezet plan is van God.

Als ik enige jaren geleden deze gedachten naar voren zou hebben gebracht, dan zouden de mensen hebben gezegd: Die dominee is vrijzinnig. En soms als ik zo over deze dingen in gesprek ben, dan reageren mensen geïrriteerd en gezegd: Maar wat blijft er dan van je geloof over. Nou, ik ben er nu ook achter, dat er nog heel veel over God te zeggen valt, dan alleen maar dat Hij alles zou beschikken.

Ik ben soms als een kind zo blij, dat ik in de Schriften aanwijzingen vindt, die mijn nieuwe geloof bevestigen. Dat God de bron van alle goed is, en dat het kwaad en het gevaar uit een andere bron komt. Aanwijzingen in de Schriften, die mij leren dat God niet van bovenaf de wereld regeert, maar dat Hij regeert door zijn liefde en goedertierenheid.

En wat te denken van Hebrëen 4, 15, waar we zojuist lezen: 'Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan meevoelen met onze zwakheden.' Wat een opluchting om zo'n tekst in de bijbel aan te treffen. Een bevestiging dat God niet die robot is, die mij als kind is voorgehouden vanaf de kansel, maar dat God, door Jezus Christus, ten diepste alles voelt wat wij ook voelen.

Als ik dat geloof, dan heb ik ook weer woorden van troost in situaties van smart. Ik ben bekeerd van een soort passief geloof en ik heb een geloof gevonden dat recht doet aan de Schriften en aan de realiteit van het menselijk leven.

En daarbij moeten we niet vergeten dat er van Oude naar Nieuwe Testament voorgoed een wending is gekomen in het spreken over God. Juist in het O.T. tref je nog vaak het godsbeeld van de alleenheerser. Maar juist in het N.T. ontmoeten wij God, horen wij dat God zich verlaagt tot het nivo van de mensen, horen we dat God van zijn troon is gekomen, om in zijn schepping aanwezig te zijn.

Die troon van God is in het O.T. nog dikwijls een troon van macht en geweld, maar in het N.T. is het de troon der genade.

En dan zal ik nog een keer beginnen te lezen bij vers 15 en dan verder, met woorden van diepe betekenis en woorden die spreken van een warm geloof in God: Want wij hebben geen hogepriester, die niet kan meevoelen met onze zwakheden, maar een, die in alle dingen op gelijke wijze als wij verzocht is geweest, doch zonder te zondigen. Laten wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden om hulp te verkrijgen te gelegener tijd.'

In alles is Jezus onze gelijke geweest, in alles is God ons tegemoet gekomen, behalve in de zonde. En de zonde betekent in de bijbel meestal de zonde van het ongeloof. De zonde van het ontkennen van God. Daarin is Jezus ons voorgegaan, in het vasthouden aan God, als de bron van alle goed.

En hier wordt gesproken over vrijmoedigheid. En dat wil ik ook wel in mijn geloof. Niet meer dat benauwde dingen van de smalle weg, waar slechts een enkeling langs mag, nee de vrijmoedigheid van het staan en gaan op de brede weg van het godsvertrouwen, een weg ons brengt bij de troon der genade. Want daarvan leven wij, van Gods genade.

En hier is sprake van een warm geloof, van een warm godsbeeld, want wij gaan naar die troon, om hulp te verkrijgen te gelegener tijd. Hier ontmoeten wij een God die helpt, en dat is een godsbeeld waar ik wat mee kan. Zelfs al worden gebeden ogenschijnlijk niet verhoord, dan nog kan en wil ik geloven in een God die helpt. Want zo zien we het in de hogepriester Jezus, die zijn helpende handen in de wereld brengt.

En Jezus is een hogepriester uit God, niet uit zichzelf. Hij heeft zichzelf niet geroepen, maar Hij werd geroepen tot zijn taak. God zegt: 'Mijn Zoon zijt Gij, ik heb u heden verwekt.'

En hoe warm en pastoraal zijn de woorden waarmee dit hoofdstuk dan besloten wordt: Tijdens Jezus' dagen in het vlees heeft Hij gebeden en smekingen onder sterk geroep en tranen geofferd aan Hem, die Hem uit de dood kon redden, en Hij is verhoord uit zijn angst.'

Hoort u wat er staat: Jezus smeekt in tranen tot God en God redt Hem van zijn angst. Zijn dood was onvermijdelijk, net zo goed als onze dood onvermijdelijk is. Maar God heeft door zijn liefde de angst voor de dood weggenomen. Als alle kerken nu eens dit pastorale evangelie zouden verkondigen, dan zou de hartelijkheid niet van de lucht zijn.

En wie zijn wij dan om Jezus op te hemelen als onze Messias en te vergeten en over te slaan dat Hij mens geweest is. En verderlezend: 'Zo heeft Jezus, hoewel hij de Zoon was, gehoorzaamheid geleerd uit hetgeen Hij geleden heeft.'

En dat herken ik ook: Dat het lijden dat je overkomt je verschrikkelijk aan het denken zet en aan het werk zet. Het lijden en de smart en de vragen dwingen je gewoon om na te denken over God, en om langs de weg van gehoorzaamheid weer een begaanbare weg te zoeken.

Jezus is de Man van Smarten, en gedeelde smart is halve smart. Of nog beter gedeelde smart betekent eeuwig heil, zo zegt Hebreëen. Eeuwig heil, heelheid, een uitweg uit gebrokenheid. Wij hebben geen hogepriester die niet kan meevoelen.

En daarom is het voor mensen vol te houden, zelfs in de meest benarde situatie's, om door te gaan, om te blijven zoeken naar toekomst, in een diep godsvertrouwen. Daarom is er toekomst voor de gemeente van Jezus, als zij zichzelf wil lostrekken uit de zandbak van het zeker weten, en wanneer zij de wereld met open vizier, met hartelijkheid en met warme liefde tegemoet treedt.

Want er is zoveel smart, en daarom is er zoveel behoefte aan liefde.

Zijn we er nu uit? Vindt u het vrijzinnig? Heb je kritisch geluisterd? Of ben je zo iemand die altijd onthoudt wat de dominee juist niet heeft gezegd: Dat Christus voor ons gestorven is, en dat we dat maar moeten vasthouden en dan komt het wel goed. Zijn we er nu uit? Hebben we nu een sluitend betoog over ons nieuwe geloof?

Nee, we zijn er nog lang niet uit. Ikzelf ook niet, ik heb ook maar weer een paar stappen gezet, ik weet niet ook niet wat de toekomst brengt, ik kan ook niet overzien hoe mijn geloof nog zal veranderen.

We zijn helemaal nog niet uit, want er blijven nog veel te veel raadsels onopgelost. Het blijft een raadsel, dat jonge mensen sterven, het blijft een raadsel dat er zoveel smart is. Het blijft een raadsel dat mensen elkaar het leven kapot maken, terwijl ze beter hun energie op een positieve manier kunnen gebruiken. Het blijft een raadsel als relaties kapotgaan.

Maar we vatten moed uit het evangelie zelf, want een andere bron hebben we niet. We putten moed uit de kennis, dat wij een hogepriester hebben, die met ons meevoelt.

Zo kan ik weer verder. Zo heb ik weer wat grip op het leven. Zo kan ik weer een beetje helpen en troosten. Zo kan ik weer leven op die brede weg naar de troon van Gods genade. Want daar is de bron van onze hulp.

Gedeelde smart is halve smart bij de mensen. Maar in Jezus' naam zeg ik: Gedeelde smart is heil van God voor de mensen.

Dat is de blijde boodschap voor uw en mijn leven. Lof aan Christus. AMEN